

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Solvuntur objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

à debito fine, quæ est formalis malitia peccati, maxime in actibus voluntatis, ad eoque peccata quoad malitiam moralem subiectivè in voluntate reperiuntur.

CONCLUSIO. Peccatum quoad variationem malitiæ etiam quandoque in ratione & appetitu sensitivo subiectatur S. D. a. 2.

Probatum primò. In iis potentiis peccatum formaliter reperitur, quarum actus ex propria ratione potentia possunt esse inordinati; sed actus intellectus & appetitus sensitivi seu sensualitatis possunt esse inordinati ex propria ratione potentia intellectiva & appetitiva: ergo. Major inde patet, quia cum peccata intellectus & sensualitatis sint actus immanentes, si ratio deordinationis potest adscribi principio à quo vitaliter procedunt, non erit major ratio, cur non sint æquæ in suis potentiis, quantum ad rationem deordinationis, quam quantum ad rationem physicæ entitatis. Minor verò probatur. Erroneum dicitur intellectus, vi cuius voluntas deficit à fine ultimo, & lege æternâ, est actus inordinatus ex propria ratione intellectus, quia voluntatem dirigere & esse radicaliter indifferentem, est proprium intellectus ex propria linea & ratione: sed iste actus est inordinatus secundum rationem proximam directionis radicaliter indifferentis: ergo est inordinatus ex propria ratione intellectus.

Rursus: Turbare iudicium rationis, eiusque imperio oblectari, habetur ex propria ratione appetitus sensitivi, qui freno iustitiæ originalis destitutus inclinatur in objectum delectabile, etiam non obstante contradictione rationis: sed hæc est quedam inordinatio, quæ reperitur in actu & motu sensualitatis: ergo etiam in actu appetitus sensitivi reperitur inordinatio proveniens ex ratione principii.

Probatum secundò. In quo subiecto sunt habitus vitiosi, in eodem sunt actus vitiosi secundum formalem suam malitiam & deformitatem: sed in intellectu & appetitu sensitivo reperiuntur habitus vitiosi; in illo quidem habitus infidelitatis, hæresis, erroris, imprudentiæ, &c. in isto intemperantiæ, iræ &c. Unde etiam in iisdem potentiis reperiuntur virtutes oppositæ, nempe in intellectu fides, scientia, prudentia: in appetitu sensitivo temperantia, mansuetudo, &c. ergo in istis potentiis subiectantur peccata etiam secundum formalem rationem malitiæ. Major probatur: tum quia non minus habitus sunt moraliter vitiosi, quam actus; unde si habitus secundum moralem vitiositatem sunt in istis subiectis, etiam actus erunt: tum quia habitus vitiosus contrahitur per actus quatenus vitiosos, & expellitur per actus contrarios, ut virtuosos: tum quia habitus vitiosus similes actus vitiosos producit, & per ipsos intenditur.

§. II.

Solvuntur Objectiones.

Objicies primò. Si malitia moralis intrinsecè reperitur in potentiis à voluntate distinctis, sequitur, eandem numero malitiam reperiri

in pluribus subiectis; sed hoc est contra doctrinam S. D. in qua idem numero accidens non potest simul esse in pluribus subiectis. Sequela probatur: In peccato v. g. morosæ delectationis peccati malitia simul esset in appetitu sensitivo, in quo oritur delectatio; secundò in voluntate, quæ consentit; tertio in ratione, quæ illis motibus non contradicit.

Secundò. Quæ per analogiam ad aliud denominantur, extrinsecè denominantur: sed actus potentiarum à voluntate distinctarum denominantur peccaminosi per analogiam & ordinem ad actum voluntatis, ideoque secundum doctrinam S. D. actus externi non superaddunt distinctam malitiam ad malitiam actus interioris in voluntate: ergo.

Tertio. Membra externa non sunt subiectum malitiæ formalis, quia carent libertate: ergo neque potentia interna à voluntate distincta possunt esse subiectum malitiæ formalis, cum similiter careant indifferentiâ & libertate.

Respond. ad 1. negando minorem, quia S. Do. 7. doctoris doctrina tantum negat physicam subjectionem ejusdem accidentis physici in pluribus subiectis, non verò moralem, & accidentis moralis præsertim privativi, ut est malitia moralis. Nam accidens morale non necessariò accipit suam individualement unitatem à subiecto; sed eandem potest habere à subordinatione variarum potentiarum vel objectorum.

Ad 2. Respond. Majorem tantum esse veram de analogis attributionis, non autem proportionalitatis, in quibus omnia analogata intrinsecè genus analogum participant, quemadmodum substantia & accidens participant rationem entis: atqui actus intellectus & voluntatis ita dependent à voluntate denominantur peccata, ut ratio peccati ipsis conveniat secundum analogiam proportionalitatis; non tantum attributionis.

Ad probationem è S. D. & ad 3. Respond. Inter sensus & membra externa [de quorum actibus loquitur S. D.] & ex altera parte intellectum ac appetitum sensitivum hanc esse disparitatem, quod in intellectu detur indifferentia radicalis, & tam in ratione quam appetitu sensitivo quedam saltem participata & imperfecta indifferentia, propter conjunctionem ad rationem: unde etiam appetitus inferior [inquit S. D.] est natus obedire rationi, & non semper ita immobiliter adheret suo objecto, ut non ab illo ex imperio rationis quandoque dimoveri se patiatur: quæ causa est, quod tam in intellectu, quam appetitu sensitivo dentur habitus, quibus facilitatur ad suas operationes producendas. Atqui sensus & membra externa ne quidem habent aliquam imperfectam & participatam indifferentiam, suntque subiecta despotico rationis imperio, membra quoque corporis sunt instrumenta & organa ad liberum voluntatis usum ordinata: ideoque nec habitum sunt capacia.

